

ПОРТРЕТ НА СОТИР ГОЛАБОВСКИ (1937-2014)

Проф.д-р Стефанија Лешкова-Зеленковска

Сотир Голабовски

- повеќекратна улога
- музиколог, палеолог, композитор и педагог
- богата истражувачка дејност
- еден од основоположниците на македонската музикологија во областа на македонската духовна традиција
- ги проучува сочуваните музички ракописи и архаични примери особено од средновековното традиционално црковно пеење
- дешифрирање и прилагодува за изведба со хорски состави
- основоположник и долгогодишен раководител на манифестацијата *Струшка Музичка есен*

Музичко образование

- средното музичко училиште во Скопје во класата на Властимир Николовски
- Музичката Академија во Љубљана на одделот за композиција во класата на Луцијан Марија Шкерјанц (1958)
- Магистрирал во истата класа кај проф. Шкерјанц
- Филозофскиот Факултет во Љубљана кај проф. Борис Зихерл и проф. Јоже Горичар
- Специјализирал во Германија , во Минхен, Келн и Берлин, кај професорите Гунтер Биалас, Карлхајнц Штокхаусен и Франк Бајер (1973/74)
- Летните курсеви за современа музика во Дармштадт
- Специјализацијата во Минхен со медијевистите Ј. фон Гарднер и А. Холвег (1978/79)
- Докторира на Филозофскиот факултет во Скопје на тема: “Музичките ракописи од Охридската збирка и најстарите сочувани македонски триоди на словенски јазик” под менторство на Владимир Алексеевич Мошин (1985)

Музичка дејност

- Музички уредник во Радио Скопје
- Професор на катедрата за музика на Педагошката Академија во Скопје
- Професор на Факултетот за музичка уметност во Скопје по предметите историја на музиката и музичка палеографија
- Својот работен стаж го заокружува како долгогодишен професор на катедрата по музикологија

Музичко творештво

- Опус од над 65 композиции од сите музички жанрови: хорска, камерна, концертантна, вокално-инструментална, па се до симфониска и сценска
- Во почетната фаза, стилската ориентација се движи од импресионистичката колористика до додекафонијата и неокласицизмот-необарокот (Интроспекција-балет; Анданте и Симфонија бр.1)
- Во подоцнежната фаза, се вклопува во интенциите на светската уметничка авангарда, користејќи ги оние постулати на новата музика што ги смета за прогресивни во современите музички движења
- Основната творечка дејност ја чувствува во спојот на елементите на македонскиот музички фолклор (боја, ритам, орнаментика) со европските композициски техники на 20-тиот век
- Ритмичката структура која се потпира врз особеностите на македонската народна ритмика, предадена преку употребата на инструментот тарабука.

Музиколошка дејност

- Непроценлив придонес како еден од основоположниците на истражувањата во областа на македонската духовна традиција
- Научни трудови во палеографијата преку кои го продолжува делото на неговиот ментор - академикот Владимир Алексеевич Мошин
- Капитални дела -циклус од седум обемни книги насловени како “Македонско црковно пеење”:
  - “Македонски осмогласник I, стихирарски стил” (1993);
  - “Македонски осмогласник II, тропарски и ирмолошки стил “(1995);
  - “Златоустава литургија” (1997);
  - “Општо пеење А” (2000);
  - “Вечерна” (2000);
  - “Утрена” (2000) и
  - “Сеноќно бдение” (2001).

Книги и научни трудови

- “Традиционална и експериментална македонска музика” (1984),
- “Музичките ракописи од Охридската збирка и најстарите сочувани македонски триоди на словенски јазик” (1985)
- Покрај овие дела со теориски толкувања и дешифрирани песнопенија, Голабовски своите научни достигнувања од оваа област ги презентирал во повеќе угледни списанија (*Звук, Културен живот, Македонска музика, Македонски фоклор* и др.)
- Во изданијата на МАНУ го објавува трудот “Страданијата спасителни” од Св.Климент Охридски и методологијата на нејзината дешифрирација” - најстаро сочувано песнопение од македонската средновековна култура кое е дешифрирано и изведено од вокалниот квинтет под водство на тенорот Благоја Николовски, во септември 1986-та год.

Поважни дешифрирани и хармонизирани дела:

- 1. Св.Климент Охридски: *Страданија спасителни*, на 6-ти глас ,9 век.
- 2. *Возсија лепота воздежанија*, на 3-ти глас, 12 и 13 век.
- 3. *Придворна херувимска песна*,македонски напев на 6-ти глас од 14 век.
- 4. Св.Јован Кукузел: *Владику и свјашченоначалника нашего*, на 7-ми глас 14 век.
- 5. Дионис Попоски: *Господи вазвах*, на 1-ви глас.
- 6. Јован Хармосин Охридски: *Достојно ест*, на 1-ви глас.
- 7. Калистрат Зографски: *Отца и сина*, на 5-ти глас.
- 8. Калистрат Зографски: *Достојно ест* , на 1-ви глас.
- 9. Калистрат Зографски: *Достојно ест* , на 2-ри глас,19 век
- 10. Калистрат Зографски: *Достојно ест* , на 5-ти глас.
- 11. Василиј Младенов: *Со свјатиму упокој*, на 8-ми глас.
- 12. Илија Хаџи-Димзов: *Отца и Сина* ,на 8-ми глас.
- 13. Васил Икономов:*Достојно ест*, на 5-ти глас.
- 14. Димитар Павлов-Штипјанин:*Херувимска песна*, на 4-ти глас.
- 15. Михаил(Мелетиј) Хилендарец:*Воскресал и Воскрешему*, на 7-ми глас.
- 16. Димитар Градоборски:*О тебе радуецја*, на 8-ми глас.
- 17. *Химна за Св.Климент*, на 4 - ти глас,.
- 18. *Химна за Св.Кирил и Методиј*, на 4-ти глас,19 век.

Теми поврзани со современа македонска и светска музичка култура

- Музичкото минато на Струга, Охрид, Приле
- Метроритмичките форми во македонскиот фоклор,
- Фолклорните елементи во македонската духовна музика
- “Историјата на современата македонската музика” (1998)
- “Класика и романтика” (2002)
- “Музиката од XX век” (2005)

- Основоположник и долгогодишен раководител на фестивалот “Струшка Музичка есен”
- Афирмација на македонско творештво и изведувачка уметност,
- Стимулирањето во изработката на голем број музиколошки и етномузиколошки трудови
- Добитник на највисоки награди и признанија:
- Награда 13ти Ноември (1983)
- Орден на трудот со златен венец (1988)
- “Гоце Делчев” за највисоки достигнувања во науката за Македонскиот Осмогласник (1993)
- Наградата “11-ти Октомври” (1996)
- Повелба од Ректоратот на Московскиот конзерваториум имени П.И.Чајковски за високи остварувања во музикологијата и композиторското творештво (1997)
- Наградата “Климент Охридски” (1997)
- Man of the Year 1999, The American Biographical Institute Board of International Research - USA
- Медал Св.Јован Кукузел, за истражувањето на македонското музичко наследство (2000)